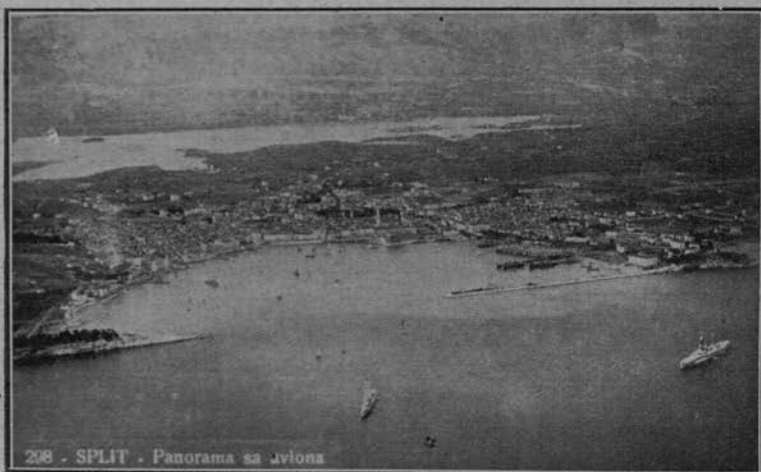

i ostalih redovnika, da i ne govorimo o običnim vjernicima¹.

Odmah nakon pada Bosne (1463), narod je počeo da iz nje bježi. Ostavljao je rodnu grudu, s kojom su ga vezale najmilije uspomene; odlazio je bez nade da će je ikada više vidjeti, potpuno neopskrbljen za budućnost. Ali je bježao ispod turskog jarma. Da narod ne bi u ovim krajevima stradao u duhovnom i vremenitom pogledu, kad je bježao u većim grupama, na bijegu su ga pratili njegovi vode i du-

hovni pastiri OO. Franjevci. Pače, kad bi predviđali da će se Turci za izgublenu bitku ili tvrđavu izvan Bosne, po obi-

¹ O tom izvješćuju kronike, koje se čuvaju u arhivima raznih franjevačkih samostana u Bosni-Hercegovini, Dalmaciji, Hrvatskoj i Slavoniji; napose pak »Memoriae de conventibus in Turcia dissipatis ab anno 1683—1726«, Theca B II. MSS u arhivu franjevačke provincije Presv. Otkupitelja, samostan sv. Lovre Šibenik; **Bakula P. P.**, I Martini in Erzegovina, Roma 1862; **Fabianić**, Storia dei Frati Minori dai primordi della loro istituzione in Dalmazia e Bossina fino ai giorni nostri, v. 2, Zara 1864, str. 228 sl.; **Batinić O. M.**, Djelovanja Franjevaca u Bosni i Hercegovini za prvih šest vjekova njihova boravka, sv. 2. Provincija 1517—1699, Zagreb 1883, str. 1 sl.; **Vladić O. J.**, Uspomene o Rami i Ramskom Franjevačkom samostanu, Zagreb 1882; **Zlatović O. S.**, Franovci Presv. Otkupitelja i hrvatski puk u Dalmaciji, Zagreb 1888, str. 38 sl.; **Bralić**, Monografia storica sulle crudeltà Musulmane in Bosnia-Erzegovina, Roma 1898; **Jelinić Dr. O. J.**, Kultura i bosanski Franjevci, sv. 1, Sarajevo, 1912, str. 115 sl.; **Čuturać O. L.**, Franjevci među hrvatskim pukom kroz sedam stoljeća, Sarajevo 1926, str. 27 sl.